

Keski viikko 13. kesäkuuta 2012

Kongon demokraattisen tasavallan vaalien seuranta

P7_TA(2012)0252

Euroopan parlamentin päätöslauselma 13. kesäkuuta 2012 Kongon demokraattisen tasavallan vaalien seurannasta (2012/2673(RSP))

(2013/C 332 E/11)

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon kansainvälisen vaalitarkkailun periaatejulistuksen, joka hyväksyttiin YK:ssa lokakuussa 2005,
- ottaa huomioon YK:n ihmisoikeuksien peruskirjan,
- ottaa huomioon Afrikan ihmisoikeuksien ja kansojen oikeuksien peruskirjan, jonka Kongon demokraattinen tasavalta ratifioi vuonna 1982,
- ottaa huomioon komission tiedonannon Euroopan unionin vaaliavusta ja vaalitarkkailutoiminnasta,
- ottaa huomioon aiemmat päätöslauselmansa Kongon demokraattisesta tasavallasta,
- ottaa huomioon kesäkuussa 2000 allekirjoitetun Cotonoun kumppanuussopimuksen,
- ottaa huomioon 22. marraskuuta 2007 annetun AKT:n ja EU:n yhteisen parlamentaarisen edustajakouksen päätöslauselman tilanteesta Kongon demokraattisessa tasavallassa ja erityisesti maan itäosassa sekä sen vaikutuksista alueeseen,
- ottaa huomioon 19. lokakuuta 2009 hyväksytyyn neuvoston yhteisen toiminnan 2009/769/YUTP Kongon demokraattisen tasavallan turvallisuusalan uudistusta koskevasta Euroopan unionin poliisioperaatiosta ja sen oikeuslaitosta koskevasta osasta (EUPOL RD Congo) hyväksytyyn yhteisen toiminnan 2007/405/YUTP muuttamisesta,
- ottaa huomioon kesäkuussa 2005 käynnistetyyn turvallisuusalan uudistusta koskevan neuvonta- ja avustusoperaation EUSEC RD Congo (Kongon demokraattisen tasavallan turvallisuusalan uudistusta koskevasta Euroopan unionin neuvonta- ja avustusoperaatiosta 2. toukokuuta 2005 hyväksytty neuvoston yhteinen toiminta 2005/355/YUTP),
- ottaa huomioon 28. marraskuuta 2011 pidettyihin presidentin- ja parlamenttivaaleihin lähetetyn EU:n vaalitarkkailuvaltuuskunnan (EU EOM) valtuutuksen esittää yksityiskohtainen, puolueeton ja riippumaton arvio vaaleista kansallisen ja alueellisen lainsäädännön puitteissa mutta myös kansainvälisten vaatimusten ja Kongon demokraattisen tasavallan allekirjoittamien kansainvälisten sopimusten mukaisesti,
- ottaa huomioon EU:n vaalitarkkailuvaltuuskuntaan liittyneen ja sen päätelmiin yhtyneen Euroopan parlamentin valtuuskunnan valtuutuksen,
- ottaa huomioon unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan, komission varapuheenjohtajan Catherine Ashtonin 9. joulukuuta 2011 antaman julkilausuman Kongon demokraattisen tasavallan vaaleista,
- ottaa huomioon korkean edustajan Ashtonin ja komission jäsenen Piebalgsin 2. joulukuuta 2011 antaman yhteisen julkilausuman vaaleista sekä korkean edustajan Ashtonin 7. kesäkuuta 2012 antaman julkilausuman,
- ottaa huomioon unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan, komission varapuheenjohtajan Catherine Ashtonin 20. joulukuuta 2011 antaman julkilausuman Kongon demokraattisen tasavallan vaaleista,

Keskiviikko 13. kesäkuuta 2012

- ottaa huomioon Kongon demokraattisessa tasavallassa vierailleen EU:n vaalitarkkailuvaltuuskunnan loppuraportin ja sen suositukset,
 - ottaa huomioon riippumattoman kansallisen vaalilautakunnan (INEC) huhtikuussa 2012 antamat suositukset,
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 110 artiklan 2 ja 4 kohdan,
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 122 artiklan,
- A. huomauttaa, että Kongon demokraattisessa tasavallassa vierailleen EU:n vaalitarkkailuvaltuuskunnan loppuraportin päätelmien mukaan vaaleille oli leimallista vähäinen avoimuus ja uskottavuus lukuisten havaittujen väärinkäytösten ja vaalivilppitapausten vuoksi;
- B. ottaa huomioon, että Kongon demokraattiseen tasavaltaan matkustanut EU:n vaalitarkkailuvaltuuskunta antoi Kongon viranomaisille 22 suositusta, joissa esitettiin vaalien avoimuutta ja uskottavuutta olennaisesti lisääviä parannuksia, ja että suositukset ovat teknisesti toteutettavissa ennen tulevia alue- ja paikallisvaaleja;
- C. ottaa huomioon, että EU:n puolesta puhunut komission varapuheenjohtaja ja korkea edustaja Catherine Ashton toisti olevansa huolissaan vaalitulosten keruusta ja julkaisemisesta havaituista vakavista puutteista ja vähäisestä avoimuudesta, joista muun muassa EU:n vaalitarkkailuvaltuuskunta raportoi;
- D. toteaa, että Kongon viranomaisten ja riippumattoman kansallisen vaalilautakunnan (INEC) havaitsemista puutteista huolimatta maan korkein oikeus vahvisti molempien vaalien lopulliset tulokset ja julisti 16. joulukuuta 2011, että virassa ollut presidentti Joseph Kabila oli valittu uudelleen presidentiksi;
- E. toteaa, että alue- ja paikallisvaalien järjestämiseksi vahvistettua päivämäärää 25. maaliskuuta 2012 ei ole noudatettu ja että INEC:n puheenjohtaja ilmoitti 6. kesäkuuta 2012 alue-, kaupunki-, kunta- ja paikallisvaalien uudistetusta aikataulusta, jonka mukaan vaaliprosessi ulottuu vuoteen 2014;
- F. huomauttaa, ettei audiovisuaali- ja viestintäalan korkea neuvosto (CSAC) pystynyt varmistamaan, että tasapuolisen uutisoinnin periaatetta noudatetaan kaikkien ehdokkaiden kohdalla;
- G. katsoo, että vakavien ihmisoikeusloukkausten rankaisemattomuus on synnyttämässä turvattomuuden ilmapiiriä ja että Kongon demokraattisen tasavallan demokratiokehityksen tilanne on edelleen huolestuttava, sillä poliittisin perustein tehdyt ihmisoikeusloukkaukset lisääntyivät ennen presidentinvaaleja;
- H. ottaa huomioon, että ihmisoikeusaktivisteihin ja toimittajiin kohdistuvat sortotoimet maassa ovat lisääntyneet ja että heitä pidätetään ja pelotellaan mielivaltaisesti;
- I. toteaa, että maan johtavan ihmisoikeusaktivistin Floribert Chebeya Bahiziren murha ja tapa, jolla asia käsiteltiin, ovat paitsi vakavia rikoksia jo sinänsä myös mahdollisimman ikävä viesti maan kaikille ihmisoikeuksien puolustajille;
- J. huomauttaa, että vaalien edelle kasautui runsaasti ongelmia, kuten siirtyminen yhden äänestyslipun järjestelmään presidentinvaaleissa, vahvistamaton vaaliluettelo, INEC:n vähäinen legitimiys, riittämätön ja huonosti sovellettu lainsäädäntökehys sekä korkeimman oikeuden tuomareiden nimittäminen;
- K. ottaa huomioon, että EU tukee 10. EKR:n A-määrärahoista hyvän hallinnon hankkeita, kuten demokraattisten ja avointen vaalien järjestämistä;
- L. toteaa, että EU osallistui näihin vaaleihin taloudellisesti 47,5 miljoonalla eurolla ja osoitti lisäksi 2 miljoonaa euroa niiden turvallisuuteen; arvostaa EU:n vaalitarkkailuvaltuuskunnassa vaalien valvontaan osallistuneiden 147 tarkkailijan henkilökohtaista panosta;

Keski viikko 13. kesäkuuta 2012

- M. toteaa, että YK:n turvallisuusneuvosto jatkoi 28. kesäkuuta 2011 hyväksymässään päätöslauselmassa 1991 YK:n vakauttamisoperaatiolle Kongon demokraattisessa tasavallassa (Monusco) annettua toimeksiantoa 30. kesäkuuta 2012 saakka;
- N. huomauttaa, että myös kasvava työttömyys, yhteiskunnan taantuma ja väestön köyhtyminen heikentävät ratkaisevasti Kongon demokraattisen tasavallan poliittista vakautta;
- O. ottaa huomioon, että Kongon demokraattisessa tasavallassa on 1,7 miljoonaa maan sisäistä pakolaista ja naapurimaissa 426 000 kongolaispakolaista;
- uskoo, että demokraattisen yhteiskunnan rakentaminen edellyttää ennen kaikkea voimakasta poliittista tahtoa sekä poliittisten johtajien, hallitusten ja oppositioyhmien kunnianhimoista näkemystä, jonka tavoitteena on rakentaa poliittiset instituutiot, joilla taataan väestön ihmis- ja kansalaisoikeudet sekä poliittiset, sosiaaliset, taloudelliset ja ympäristöä koskevat oikeudet;
 - katsoo, että Kongon demokraattisen tasavallan poliittisten johtajien, kansalaisyhteiskunnan järjestöjen, uskonnollisten johtajien ja naisjärjestöjen olisi päästävä kansalliseen yhteisymmärrykseen riittävistä ja asianmukaisista instituutioista sekä vakiintuneista ja hyväksytyistä menettelyistä, joiden avulla demokraattisia käytäntöjä voidaan toteuttaa;
 - katsoo, että riippumaton oikeusjärjestelmä ja riippumattomat tiedotusvälineet ovat olennaisia sellaisen demokraatiakehityksen ohjaamisessa ja säätelyssä, jolla pyritään vahvistamaan oikeusvaltion periaatetta, rakentamaan demokraattisia instituutioita, muun muassa poliittista moniarvoisuutta edustavaa toimivaa parlamenttia, ja lujittamaan kansalaisyhteiskunnan asemaa;
 - katsoo, että vaalit ovat välttämättömät mutta eivät yksinään riitä luomaan tarvittavia edellytyksiä demokraatiakehitykselle, johon kuuluu muutakin kuin vaalien järjestäminen; katsoo onnistuneen demokraatiakehityksen edellyttävän, että sitoudutaan maan sosiaaliseen ja taloudelliseen kehitykseen ja että huolehditaan väestön perusoikeuksista, kuten oikeudesta työhön, terveyteen ja koulutukseen;
 - on ilahtunut, että kansalaiset äänestivät sankoin joukoin marraskuun 2011 presidentin- ja parlamenttivaaleissa ja osoittivat siten sitoutuneensa rakentamaan aitoa demokratiaa Kongon demokraattisessa tasavallassa;
 - kannustaa hallitusta käynnistämään poliittisen vuoropuhelun kaikkien osapuolten, myös oppositioyhmien ja kansalaisyhteiskunnan, kanssa, jotta voidaan pohjustaa tietä aitoon demokratiaan ja poliittiseen uudistukseen maassa;
 - korostaa, että on tärkeää perustaa perustuslakituomioistuin, joka lisää vaalien avoimuutta etenkin vaaleja koskevien riitojen ratkaisemisessa;
 - toistaa INEC:n epäonnistuneen työssään ja suosittelee useilla aloilla perusteellisia uudistuksia sen jälkeen, kun sen kokoonpano on tarkistettu, jotta siitä tulisi aidosti tasapuolinen ja se edustaisi entistä paremmin maan kansalaisyhteiskuntaa;
 - pitää myönteisenä INEC:n halukkuutta palauttaa eri toimijoiden luottamus ja panna täytäntöön EU:n vaalitarkkailuvaltuuskunnan suositukset sekä kehottaa sitä tekemään tältä osin täsmällisiä toimintaehdotuksia;
 - korostaa maan kansalaisyhteiskunnan ratkaisevaa tehtävää vaaleissa kansalaiskasvatuksen ja kansallisen vaalitarkkailun kannalta; kehottaa sen vuoksi EU:ta ja kansainvälistä yhteisöä tukemaan Kongon demokraattista tasavaltaa sen toimissa demokratian ja rauhan tukemiseksi, avustamaan maan kansalaisjärjestöjä äänestäjien valistamisessa ja vaalitarkkailussa paikan päällä sekä tukemaan kongolaisia heidän pyrkimyksiinsään saavuttaa demokratia ja sosiaalinen oikeudenmukaisuus;
 - toteaa, että audiovisuaali- ja viestintäalan korkean neuvoston (CSAC) on saatava toimia vaikuttavasti ja tehokkaasti, jotta voidaan varmistaa, että tasapuolisen uutisoinnin periaatetta noudatetaan vaaleissa kaikkien ehdokkaiden kohdalla;
 - tuomitsee jyrkästi valitettavat väkivallanteot ja perusoikeuksien loukkaukset 28. marraskuuta 2011 pidettyjen vaalien aikana ja pyytää maan viranomaisia tekemään kaikkensa, jotta tarvittavat tutkimukset syyllisten löytämiseksi voidaan toteuttaa; on ilahtunut turvallisuusjoukkojen ja lainvalvontaviranomaisten pyrkimyksistä puuttua tehokkaasti kaikkiin ihmisoikeusloukkauksiin sekä kannustaa niitä tässä työssä;

Keskiviikko 13. kesäkuuta 2012

13. korostaa, että ihmisoikeusloukkausten, erityisesti joukkoraiskausten, rikostutkinnassa ei ole merkittävästi edistytty; huomauttaa, ettei oikeuslaitos ole juurikaan kyennyt jakamaan oikeutta eikä tarjoamaan uhreille hyvitystä;
14. on huolestunut, että ihmisoikeusaktivisti Floribert Chebeyan murhaajat ovat edelleen vapaana tuomioistuimen päätöksestä huolimatta; kehottaa maan oikeusjärjestelmää käsittelemään Chebeyan lesken tästä päätöksestä esittämän muutoksenhakupyynnön ja vahvistamaan sille aikataulun;
15. kehottaa maan viranomaisia sananvapauden nimissä olemaan estämättä suoraan tai välillisesti elokuvaohjaaja Thierry Michelin tästä tapauksesta tekemän elokuvan levitystä Kongon demokraattisessa tasavallassa;
16. kehottaa maan hallitusta sitoutumaan määrätietoisesti poliittiseen käytäntöön, jossa aidosti kunnioitetaan kaikkia ihmisoikeuksia, kuten sanan- ja mielipiteenvapautta, vapautta osoittaa mieltään ja uskonnonvapautta, sekä lopettamaan sukupuoleen tai seksuaaliseen suuntautumiseen perustuvan syrjinnän; korostaa, että on tärkeää lujittaa oikeusvaltion periaatetta, hyvää hallintoa ja korruption torjuntaa sekä turvallisuuspalveluun kohdistuvaa valvontaa;
17. kehottaa Kongon demokraattisen tasavallan nykyistä hallitusta tehostamaan kansallisia pyrkimyksiä panna täytäntöön oikeusvaltion periaate ja varmistaa kongolaisten turvallisuus koko maassa; kehottaa pääministeriä, joka vastaa hallituksessa julkisesta taloudesta, varmistamaan, että tiukoista varainhoidon vaatimuksista ja luotettavista talousarviomenettelyistä tulee sääntö Kongon demokraattisen tasavallan hallituksen päätöksenteossa;
18. huomauttaa, että naisten syrjintä, joka estää heitä osallistumasta täysipainoisesti poliittiseen elämään, jatkuu yhä siitä huolimatta, että valtiosäännössä on vahvistettu naisten ja miesten tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden periaate eri päätöksentekoeleimissä; kehottaa toteuttamaan kaikki tarvittavat toimenpiteet, joilla varmistetaan naisten pääsy poliittiseen elämään, ja muuttamaan vaalilakia naisten ja miesten yhdenvertaisuuden periaatteen takaamiseksi;
19. suhtautuu myönteisesti INEC:n puheenjohtajiston 6. kesäkuuta 2012 julkaistussa lehdistötiedotteessaan antamaan ilmoitukseen, joka koski sen päätöstä N 019/CEN/BUR/12 ja jossa esitettiin alue-, kaupunki-, kunta- ja paikallisvaalien uudistettu aikataulu, jonka mukaan vaaliprosessi ulottuu vuoteen 2014;
20. pyytää, että INEC esittäisi organisaatio- ja talousarviosuunnitelmat, joissa kuvataan selkeästi, miten tulevat vaalit aiotaan järjestää; pyytää, että nämä suunnitelmat toimitettaisiin hyväksyttäväksi kaikille puolueille ja kansalaisyhteiskunnalle;
21. pyytää kaikkia valtaapitävän presidentin kannattajia, opposition edustajia ja viranomaisia sekä kansalaisyhteiskuntaa ja kongolaisia yleensä varmistamaan, että kauden 2012–2014 uudistetun aikataulun mukaiset vaalit ovat avoimet, uskottavat ja luotettavat ja että ihmisoikeuksia ja perusvapauksia kunnioitetaan;
22. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita asettamaan unionin Kongon demokraattisen tasavallan vaaleihin antaman taloudellisen tuen ehdoksi sen, että EU:n vaalitarkkailuvaltuuskunnan suositukset on pantu täytäntöön;
23. korostaa, että maan turvallisuustilanne ja humanitaarinen tilanne ovat edelleen uhka alueen vakaudelle ja että rauha, turvallisuus, demokratia ja hyvä hallinto ovat Kongon demokraattisen tasavallan pitkän aikavälin kehityksen edellytyksiä;
24. pyytää maan parlamenttia osallistumaan kaivosalan valvontaan ja harkitsemaan riippumattoman tutkinnan toteuttamista, jotta voidaan varmistaa, että alalla toimitaan avoimesti;
25. tukee Kongon demokraattista tasavaltaa käsittelevän erityisraportoinnin toimen perustamista YK:n ihmisoikeusneuvostoon ja Monuscon toimeksiannon uusimista siviiliväestön suojelemiseksi;

Keskiviikko 13. kesäkuuta 2012

26. kehottaa maan viranomaisia ratifioimaan mahdollisimman pian Afrikan demokratian, vaalien ja hallintotavan peruskirjan;
27. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle, komissiolle, komission varapuheenjohtajalle ja unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle, Afrikan unionille, Afrikan suurten järvien alueen maiden hallituksille, YK:n ihmisoikeusneuvostolle ja Kongon demokraattisen tasavallan viranomaisille.
-